

Facultade de Comercio

GUÍA DOCENTE

GUÍA DOCENTE

GUÍA DOCENTE DAS TITULACIÓNS: GRAO EN COMERCIO, MASTER EN COMERCIO INTERNACIONAL, MASTER EN DIRECCIÓN DE PEMES.

UBICACIÓN

ENDEREZO: RÚA TORRECEDEIRA 105 (VIGO).

PARA VER A SITUACIÓN NO MAPA PREMA NO SEGUINTE ENLACE OU BEN USE STREETVIEW.PARA ACCESO POR BUS URBANO: VITRASA

FOTOS DO EDIFICIO CENTRAL DA FACULDADE DE COMERCIO E DA AMPLIACIÓN (EDIFICIO ANEXO Á EEI.)

INSTALACIÓNS E SERVIZOS

Pode consultar esta información na web do centro: <http://www.fcomercio.es>

EQUIPO DECANAL

Equipo Decanal da Facultade de Comercio

CALENDARIO ESCOLAR

- CALENDARIO ACADÉMICO DO CURSO DA UNIVERSIDADE DE VIGO
- O Calendario do Curso Académico do Grado en Comercio se pode consultar na sua páxina web: <https://fcomercio.uvigo.es/>

Grao en Comercio

Materias**Curso 1**

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V06G270V01101	Economía: Microeconomía	1c	6
V06G270V01102	Empresa: Matemáticas comerciais	1c	6
V06G270V01103	Empresa: Principios de xestión responsable	1c	6
V06G270V01104	Matemáticas: Matemáticas	1c	6
V06G270V01105	Socioloxía: Socioloxía do consumo	1c	6
V06G270V01201	Economía: Economía española e mundial	2c	6
V06G270V01202	Economía: Macroeconomía	2c	6
V06G270V01203	Empresa: Fundamentos de contabilidade	2c	6
V06G270V01204	Empresa: Fundamentos de mercadotecnia	2c	6
V06G270V01205	Estatística: Estatística	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Microeconomía**

Materia	Economía: Microeconomía			
Código	V06G270V01101			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Freire Serén, María Jesús			
Profesorado	Alonso Carrera, Jaime Freire Serén, María Jesús González Savignat, María del Mar			
Correo-e	mjfreire@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia pretende ofrecer a o alumnado unha visión de a economía desde un punto de vista global para logo facelo desde o punto de vista microeconómico, para o que se analizarán o funcionamento de os mercados e o comportamento de os diferentes axentes económicos:			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código			
B3	CG3. Recopilar, procesar e interpretar información social, económica e xurídica que permitan emitir xuízos sobre temas relevantes no marco do comercio.		
C21	CE21. Identificar e resolver os problemas modelizables aplicados ás situacións económicas mediante a aplicación das técnicas matemáticas axeitadas, así como interpretar a solución que proporciona o modelo.		
D3	CT3. Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.		
D4	CT4. Capacidade de análise e síntese, e pensamento crítico.		
D5	CT5. Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos no contexto académico. En especial, para aplicar coñecementos e razoamentos multidisciplinares.		
D6	CT6. Capacidade para tomar decisións e resolver problemas.		

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Desenvolver a capacidade de os estudantes para analizar os efectos que sobre o comportamento de os axentes económicos, e sobre os mercados, teñen os distintos cambios en a economía	B3	C21	D4 D5
Espertar o interes de o alumnado respecto a a análise de os efectos de as políticas microeconómicas de maneira que sexan capaces de formar unha opinión sobre a eficacia de un novo instrumento de política económica de face a conseguir os obxectivos para os que se creou.	B3	C21	D3 D4 D5
Fomentar o traballo en grupo e potenciar as habilidades para expresar e defender en público os seus argumentos			D6

Contidos

Tema	
I. Introducción	Tema 1. Pensar como un economista: conceptos básicos. Escaseza. Economía. Racionalidad. Eficiencia e equidad. Custo de oportunidade. Análise marxinal. Modelos económicos. Microeconomía e macroeconomía. O mercado. Variables económicas.
II. O funcionamento dos mercados	Tema 2. Funcionamento dos mercados: elementos básicos de oferta e demanda. A curva de oferta, a curva de demanda e desprazamentos. Equilibrio e mecanismo do mercado. A elasticidade. Análise de benestar: o excedente do consumidor e do produtor. Efectos da intervención do Estado: controis de prezos e impostos.

III. A empresa

Tema 3. A produción: tecnoloxía e rendementos de escala. A función de produción. Produto medio e marxinal. Lei de rendementos marxinais decrecentes. Descrición dos rendementos de escala.

Tema 4. Os custos de produción. Da función de produción á curva de custo total, custo fixo e variable. Custo medio e marxinal. O custo a longo prazo (isocuanta e relación técnica de substitución).

Tema 5. Maximización de beneficios e oferta competitiva. Ingreso total e beneficio. Ingreso marxinal, custo marxinal e maximización de beneficios. A curva de custo marxinal e a decisión de oferta de a empresa competitiva. Curva de oferta de a empresa en competencia perfecta a curto e longo prazo. Equilibrio competitivo a longo prazo. Curva de oferta da industria.

IV. Competencia imperfecta e fallos de o mercado Tema 6. O poder de mercado. Monopolio natural e barreiras a a entrada. Decisións de produción e prezos. O custo de o monopolio en termos de benestar.

Tema 7. Externalidades e bens públicos. Externalidades e ineficiencia do mercado. Bens públicos. O problema de o parásito.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	22	22	44
Lección maxistral	25	52	77
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	12	13
Exame de preguntas obxectivas	0.5	15	15.5
Observación sistemática	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	Dedicaremos as clases prácticas a realizar pequenas probas e exercicios que o estudante terá que resolver.
Lección maxistral	O docente plantexará os puntos principais de cada tema e esborazará ditos puntos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	O docente axudará a resolver as dúbidas que se susciten en a resolución de exercicios e problemas por parte de o alumnado. Dedicará tempo a aclarar as dúbidas que poidan xurdir de o explicado en as clases teóricas e postas de manifesto en a resolución de cuestións e exercicios.
Lección maxistral	O docente resolverá as dúbidas que poidan xurdir dos temas explicados nas clases teóricas

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	*Exámenes parciais que implican a *resolución de exercicios e preguntas curtas	35	C21 D3 D4 D5 D6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Nas probas expostas nos exames os alumnos deberán xustificar as súas respostas a través dun desenvolvemento razoado sobre a materia cursada.	40	
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación incluírá tamén preguntas tipo test e verdadeiro/falso	15	
Observación sistemática	A asistencia activa e a participación na clase formará parte da avaliación	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na modalidade de avaliación continua a nota final dos alumnos será o resultado da nota do exame final (40% da nota final) e da nota das distintas probas que se farán ao longo do curso (60% da nota final) que inclúe tamén a asistencia activa (ata un

máximo do 10%). O exame final (ata 4 puntos) realizarase na data oficial establecida no calendario de exames.

Os alumnos que no prazo fixado (antes da terceira semana de docencia) renuncien á avaliación continua, solicitándoo por escrito ao profesor da materia ou que ao longo do curso presenten un xustificante que acredite documentalmente e de maneira suficiente a causa que obxectivamente lle impida seguir a avaliación continua, terán que presentarse a un exame final na data oficial fixada no calendario de exames e a nota final da materia será a do exame final, o cal se valorará sobre 10 puntos.

Aqueles alumnos que non presenten a solicitude de renuncia á avaliación continua serán cualificados segundo a modalidade de avaliación continua (60% da nota, a do exame final e o 40% restante a cualificación da resolución de exercicios e cuestións de forma autónoma).

Na convocatoria de xuño, a condición de que o ou a estudante superase a materia segundo os criterios antes descritos, sumárase á nota que obtivese un máximo de 1 punto pola participación en determinadas actividades externas que eventualmente teñan lugar durante o cuadrimestre en que se imparta a materia, e que o profesorado desta materia considere de interese. Poderá tratarse de actividades organizadas polo centro, a universidade, ou outras entidades, como visitas a empresas, charlas, mesas redondas, conferencias, talleres, seminarios, ou similares.

Para iso, o profesorado da materia comunicará previamente ao alumnado (en horas presenciais na aula) aquelas actividades nas que a participación supoñerá un incremento da nota. Bonificarase a participación en cada actividade con 0,25 puntos, e ata un máximo de 1 punto; en calquera caso a nota final da materia non poderá superar o máximo de 10.

O alumnado deberá achegar algún documento acreditativo da súa participación en cada actividade que desexe que se lle contabilice nos prazos indicados pola persoa que coordine a materia. No caso de actividades organizadas polo centro, este encargárase de recompilar a devandita información e trasladala ao profesorado.

Na convocatoria de xullo e nas convocatorias extraordinarias a nota final da materia será a nota do exame oficial que se realizará nas datas fixadas no calendario de exames, exame que no devandito caso valorárase sobre 10 puntos.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Krugman, P. y R. Wels, **Fundamentos de economía**, 4º-5º, Editorial Reverté, 2022

Bibliografía Complementaria

Mankiw, G. y M. Taylor, **Economía**, 1º, Ediciones Paraninfo, 2017

Mankiw, G., **Principios de economía**, 6ª, Ediciones Paraninfo, 2012

Krugman, P. Wels, R. y K. Graddy, **Fundamentos de economía**, 3ª, Editorial Reverté, 2008

I.N.E.,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Economía: Macroeconomía/V06G270V01202

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Matemáticas: Matemáticas/V06G270V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Matemáticas comerciais**

Materia	Empresa: Matemáticas comerciais			
Código	V06G270V01102			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Cabaleiro Casal, Roberto			
Profesorado	Cabaleiro Casal, Roberto			
Correo-e	rcab@uvigo.es			
Web	http://euee.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia matemáticas comerciais céntrase no coñecemento tanto das bases que fundamentan o proceso lóxico-financeiro, como unha ampla casuística de operacións susceptibles de valoración con criterios diversos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
B1	CG1. Adquirir coñecementos de xestión, das técnicas instrumentais, así como dos elementos máis avanzados e innovadores no estudo da actividade comercial para a súa utilización no comercio.			
B2	CG2. Aplicar os coñecementos adquiridos ó desempeño da súa futura labor profesional, desenvolvendo as capacidades conceptuais e operativas dos futuros directivos e xestores do negocio no contexto dunha economía globalizada, dinámica e suxeita a un proceso de cambio e anovación constante.			
B3	CG3. Recopilar, procesar e interpretar información social, económica e xurídica que permitan emitir xuízos sobre temas relevantes no marco do comercio.			
B6	CG6. Coñecer e comprender distintas realidades económicas, xurídicas, sociais e culturais e adquirir unha visión global e multicultural co fin de orientar as estratexias e operacións hacia mercados tanto nacionais como internacionais			
C6	CE6. Saber localizar, seleccionar e analizar a información e coñecer as variables que interveñen no comercio interior e internacional, co fin de orientar o deseño e implantación da estratexia e a xestión operativa do comercio.			
C19	CE19. Estar capacitado para discriminar a información relevante, en particular os custos e ingresos, con obxecto de apoiar o proceso de toma de decisións, a valoración de inventarios, a planificación e control e a mellora continua.			
C21	CE21. Identificar e resolver os problemas modelizables aplicados ás situacións económicas mediante a aplicación das técnicas matemáticas axeitadas, así como interpretar a solución que proporciona o modelo.			
C22	CE22. Saber identificar, avaliar e minimizar os riscos propios ás actividades económicas, en especial os vencellados coas transaccións.			
C24	CE24. Aplicar as ferramentas informáticas e os conceptos e técnicas estadísticas, contables, financeiras e de marketing para a xeración e interpretación de informes e a planificación e xestión integral: funcións da cadea de subministros e entrega ao cliente, xestión do risco comercial, xestión contable e financeira, entre outros, mediante ferramentas tales como as tecnoloxías web, os xestores de bases de datos, a transmisión electrónica de datos, o comercio electrónico, os CRM ou os sistemas integrados.			
D1	CT1. Habilidades de comunicación oral e escrita, tanto nas linguas oficiais da súa Comunidade como na lingua estranxeira elixida (inglés, francés ou alemán).			
D3	CT3. Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.			
D4	CT4. Capacidade de análise e síntese, e pensamento crítico.			
D5	CT5. Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos no contexto académico. En especial, para aplicar coñecementos e razoamentos multidisciplinares.			
D6	CT6. Capacidade para tomar decisións e resolver problemas.			
D9	CT9. Tolerancia. Capacidade para apreciar diferentes puntos de vista.			
D10	CT10. Comprensión de sistemas sociais, organizativos e técnicos.			
D12	CT12. Creatividade.			
D13	CT13. Capacidade para asumir responsabilidades e involucrarse no traballo.			
D14	CT14. Firmeza, resolución, persistencia e capacidade para traballar baixo presión.			
D15	CT15. Compromiso ético no traballo.			
D16	CT16. Iniciativa.			
D17	CT17. Atención ao detalle, precisión, motivación pola mellora continua.			
D18	CT18. Capacidade reflexiva sobre o propio traballo.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Saber cales son os elementos intervinientes e suscitar e calcular as diferentes magnitudes en operacións de formación e amortización de capitais.	B1	C22	D3
	B2	C24	D4
	B3		D5
	B6		D6
			D10 D12 D17 D18
Coñecer e dispoñer de as habilidades necesarias para a elección e discriminación de operacións financeiras en función de elementos identificadores de custo e/ou rendemento	B2	C6	D1
	B3	C19	D3
	B6	C21	D4
		C22	D5
		C24	D6
			D9
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18

Contidos

Tema	
1. Fundamentos básicos	1.1. Conceptos básicos na elección financeira 1.2. Leis financeiras 1.3. Suma financeira de capitais 1.4. Operación financeira 1.5 Reserva matemática ou saldo financeiro 1.6. Magnitudes financeiras 1.7 Sistemas financeiros
2. Réximes clásicos de capitalización	2.1. Leis financeiras de capitalización 2.2. Operacións financeiras simples 2.3. Intereses 2.4. Tipos de interese 2.5. Comparacións entre réximes Anexo: Contas correntes bancarias de depósito e de crédito
3. Réximes clásicos de desconto	3.1. Leis financeiras de desconto 3.2. Operacións financeiras simples de desconto 3.3. Descontos 3.4. Tantos de desconto Anexo: O desconto bancario
4. Rendas financeiras certas	4.1. Concepto e elementos 4.2. Clasificación 4.3. Propiedades 4.4. Valor capital ou financeiro de unha renda 4.5. Rendas discretas con rédito periodal constante 4.5.1. Con termos constantes 4.5.2. Con termos variables
5. Operacións de amortización de capitais	5.1. Concepto 5.2. Formulación xeral 5.3. Periodos de carencia 5.4. Métodos de amortización 5.4.1. Amortización americana 5.4.2. Progresivo ou francés 5.4.3. Con cotas de amortización constantes 5.4.4. Con termos variables 5.4.5. Con tipos indiciados
6. Tantos de coste e rendemento das operacións financeiras	6.1. Introducción 6.2. Tantos de coste e de rendemento nomináis 6.3. Tantos de coste e de rendemento medios 6.4. Tantos de coste e de rendemento efectivos 6.5. Tasa anual equivalente (TAE), coste e rendemento efectivo remanente (CER/RER)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Lección maxistral	22	25	47
Resolución de problemas	18	68	86
Prácticas con apoio das TIC	4	8	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados con a asignatura. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, a aplicación de procedementos de transformación de a información dispoñible e a interpretación de os resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento e software informático especializado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	O alumno terá un seguimento continuo e unha atención personalizada a través dunha aprendizaxe colaborativa a través dun conxunto de tarefas e de actividades que se propoñen a o alumno, seguindo un itinerario de aprendizaxe.
Resolución de problemas	O alumno terá un seguimento continuo e unha atención personalizada a través das clases de resolución de problemas e/ou exercicios. Ademais en calquera escenario de docencia (presencial, mixta ou totalmente virtual) as sesións de tutorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, ...) baixo a modalidade de concertación previa. En situacións dun escenario de docencia non presencial, na medida do posible, atenderanse as solicitudes de tutorización nun prazo non superior a 3 días hábiles.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	Avaliación a través de preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en base aos coñecementos que teñen sobre a materia. Realizarase en tres probas (Proba 1: 8%; Proba 2: 9%; Proba 3: 8%)	25	B1 C6 D1 B2 C19 D3 B3 C21 D4 B6 C22 D5 C24 D6 D9 D10 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno/ debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor/a. Para iso, debe aplicar os coñecementos adquiridos. Realizarase en tres probas (Proba 1: 12%; Proba 2: 21%; Proba 3: 32%)	65	B1 B2 B3 B6	C6 C19 C21 C22 C24	D1 D3 D4 D5 D6 D9 D10 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18
Observación sistemática	Percepción atenta, racional, planificada e sistemática para describir e rexistrar as manifestacións do alumnado.	10	B1 B2 B3 B6	C6 C19 C21 C22 C24	D1 D3 D4 D5 D6 D9 D10 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na convocatoria de primeira oportunidade, o alumno/a é cualificado por avaliación continua ou, tras a súa renuncia, mediante un exame de avaliación global.

O proceso de avaliación continua comprende:

- Tres probas escritas a realizar dentro do horario de clase, finalizado o primeiro capítulo, o terceiro capítulo e o conxunto da materia, que se cualifican sobre unha base de 10 puntos, e a aportación destes á nota da materia é o 20%, 30%, e 40% respectivamente. As preguntas teóricas de desenvolvemento e resolución de problemas e/ou exercicios en cada unha das probas, así como no total do curso por avaliación continua terán unha aportación á nota final dacordo coas ponderacións descritas na táboa anterior.
- A recopilación de evidencias sobre as manifestacións positivas da participación activa do alumno e da observación sistemática por parte do profesor suporá un 10% da calificación. Estas evidencias serán recompiladas nas clases teóricas e/ou prácticas, ou ben a través da presentación dalgunha actividade a realizar fora da aula.

Si non se alcanza a calificación mínima de 3 puntos nalgunhas das tres probas escritas previamente mencionadas, a nota da avaliación continua é "suspenso", e o seu valor resulta da aplicación das ponderacións previas cun máximo de 4 puntos.

O alumno/a renuncia ao proceso de avaliación continua cando deixa de asistir, sen causa xustificada, a máis do 30% das clases de teoría ou de práctica, e/ou non se presenta ao control que ten a calificación do 40% da nota da materia.

O alumno/a que renuncie á avaliaciónn continua, será avaliado/a nun exame global que se realiza na data oficial establecida e publicada polo centro, que inclúe preguntas teóricas de desenvolvemento (3,2 puntos) e resolución de problemas e/ou exercicios (6,8 puntos).

Así mesmo, aqueles alumnos/as que teñan a calificación de "suspenso" por avaliación continua, teñen a oportunidade de recuperar aquela/aquelas probas non superadas da avaliación continua na data oficial establecida para a realización do exame global.

Todos os alumnos/as que concorran á segunda oportunidade son avaliados/as cun exame global, na data oficial publicada polo centro, que inclúe preguntas teóricas de desenvolvemento (3,2 puntos) e resolución de problemas e/ou exercicios (6,8 puntos).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BARQUERO LÓPEZ, M. J.; MAESTRO MUÑOZ, M. L, **Problemas resueltos de matemática de las operaciones financieras**, AC, 2003

GIL LUEZAS, M.A.; GIL PELÁEZ, **Matemática de las operaciones financieras. Tomos I e II.**, UNED, 1992

Bibliografía Complementaria

BONILLA, M. ; IVARS, A. ; MOYA, I, **Matemáticas de las operaciones financieras. Teoría Y Práctica**, Thomson, 2006

CRUZ RAMBAUD, S.; VALLS MARTÍNEZ, M. C., **Introducción a las Matemáticas Financieras**, Pirámide, 2014

DE LA FUENTE SÁNCHEZ, D.; PRA, I., **Matemáticas De Las Operaciones Financieras (Manuales)**, Editorial Universitaria Ramón Areces (UNED), 2020

DE LA FUENTE SÁNCHEZ, D.; PRA, I., **Ejercicios de Matemáticas De Las Operaciones Financieras (Manuales)**, Editorial Universitaria Ramón Areces (UNED), 2020

PRIETO PEREZ, E., **Matemática Financiera. Tomo I. Teoría matemática de las Operaciones Financieras en ambiente de certeza.**, Gabinete Financiero, 2008

VALLS MARTÍNEZ, M.C.; CRUZ RAMBAUD, S., **Introducción a las matemáticas financieras: problemas resueltos.**, Pirámide, 2009

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

Decisiones de investimento no comercio/V06G270V01402

Decisiones de financiamento no comercio/V06G270V01502

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Matemáticas: Matemáticas/V06G270V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Principios de xestión responsable**

Materia	Empresa: Principios de xestión responsable			
Código	V06G270V01103			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Sinde Cantorna, Ana Isabel			
Profesorado	Sinde Cantorna, Ana Isabel			
Correo-e	asinde@uvigo.es			
Web	http://euee.uvigo.es			
Descrición xeral	A materia trata de presentar á empresa como axente no sistema económico, o seu goberno, funcionamento e estrutura, así como a responsabilidade da súa actuación con respecto aos axentes internos e externos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B2	CG2. Aplicar os coñecementos adquiridos ó desempeño da súa futura labor profesional, desenvolvendo as capacidades conceptuais e operativas dos futuros directivos e xestores do negocio no contexto dunha economía globalizada, dinámica e suxeita a un proceso de cambio e anovación constante.
B3	CG3. Recopilar, procesar e interpretar información social, económica e xurídica que permitan emitir xuízos sobre temas relevantes no marco do comercio.
B5	CG5. Adquirir habilidades de liderato, traballo autónomo e en equipa, motivación, flexibilidade, así coma comportamento responsable e ético para desenvolverse convenientemente con todos os axentes que operan na organización e no entorno.
B6	CG6. Coñecer e comprender distintas realidades económicas, xurídicas, sociais e culturais e adquirir unha visión global e multicultural co fin de orientar as estratexias e operacións hacia mercados tanto nacionais como internacionais
C4	CE4. Coñecer os obxectivos, funcións e técnicas instrumentais dos diferentes subsistemas das organizacións, así como as relacións existentes entre eles desde unha perspectiva de enfoque de sistemas.
C10	CE10. Desenvolver os coñecementos necesarios para formular e analizar a información financeira relacionada coas combinacións de negocios.
C11	CE11 Comprender o concepto de calidade, as súas implicacións no desenvolvemento das tarefas e funcións e a súa influencia na reputación comercial, así como saber avaliar e implantar sistemas de xestión e normas de calidade.
C14	CE14. Comprender e saber analizar o rol socioeconómico do emprendedor e do directivo profesional, así como saber elaborar un plan de negocio.
C19	CE19. Estar capacitado para discriminar a información relevante, en particular os custos e ingresos, con obxecto de apoiar o proceso de toma de decisións, a valoración de inventarios, a planificación e control e a mellora continua.
D1	CT1. Habilidades de comunicación oral e escrita, tanto nas linguas oficiais da súa Comunidade como na lingua estranxeira elixida (inglés, francés ou alemán).
D3	CT3. Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.
D4	CT4. Capacidade de análise e síntese, e pensamento crítico.
D6	CT6. Capacidade para tomar decisións e resolver problemas.
D15	CT15. Compromiso ético no traballo.
D18	CT18. Capacidade reflexiva sobre o propio traballo.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Identificar as áreas funcionais da empresa para dispor dunha visión global da organización nun entorno máis cambiante, establecer a situación na que se atopa a empresa nas diferntes áreas, para poder aplicar e diseñar estratexias coas que enfrentar dito entorno dende unha perspectiva ética e sostible.	A2	B2	C4	D3
	A3	B3	C10	D18
		B5	C19	

Realizar valoración das posibles implicacións que pode ter a implementación de determinadas estratexias empresariais, deseñadas a partir da información recabada, desde o punto de vista da ética e a responsabilidade social corporativa. Ser capaz de defender unha conclusión con argumentos propios.	A3	B6	C14	D1 D4 D6 D15
Interpretar e aplicar o concepto de xestión da calidade e do medioambiente, así como a súa repercusión no entorno actual, deseñando sistemas de xestión que teñan presente a responsabilidade que existe por parte da empresa coa mellora continua e coa sostibilidade do entorno natural.	A2	B2	C11 C19	D15

Contidos

Tema	
Tema 1. A empresa e a súa contorna.	Concepto de empresa A empresa como sistema Subsistemas da empresa Entorno e empresa ante o cambio dixital Posición competitiva e novos modelos de negocio na era dixital
Tema 2. O empresario e os obxectivos empresariais.	Teorías da empresa Teoría do empresario O empresario 5.0. Obxectivos empresariais Obxectivos e grupos de interés
Tema 3. Ética e responsabilidade na empresa do século XXI.	Introducción Concepto de ética e moral Ética empresarial e responsabilidade social corporativa na era dixital Colectivos afectados pola ética empresarial Os custos da falta de ética Adopción de novas tecnoloxías e adaptación ao novo entorno dixital.
Tema 4. A ética e a dirección de empresas.	Componentes do sistema de dirección Sistema de dirección Sistema humano Sistema cultural Sistema político Responsabilidade da dirección Novas tecnoloxías de apoio para a planificación, organización, dirección e control
Tema 5. A xestión responsable dos recursos financeiros.	Obxectivos e tarefas da función financeira Concepto de inversión e inversión responsable Valoración de inversións Inversións éticas Ciclo de explotación da empresa e a súa xestión Financiación e novas ferramentas para a captación de recursos financeiros Fontes de financiación
Tema 6. Empresa e produción responsable.	Sistema de produción Eficiencia e produtividade Estratexia dixital e innovación Custos de produción e a súa optimización Capacidade de produción e localización Xestión de inventarios
Tema 7. Sistemas de xestión da calidade e xestión medioambiental	Concepto de calidade. Implantación de sistemas de xestión da calidade e xestión medioambiental Axenda 2030: ODS Ferramentas de apoio

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	20	47
Resolución de problemas	11	20	31
Estudo de casos	8	20	28
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	10	11
Exame de preguntas obxectivas	1	10	11
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	21	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo con axuda de diverso material impreso ou proxectado.
Resolución de problemas	Resolución de exercicios e cuestións por parte do alumno de forma individual ou en grupo baixo a supervisión do profesor.
Estudo de casos	Resolución en grupo de casos de empresas relacionados cos contidos da materia, baixo a proposta, guía e supervisión do profesor.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Tempo reservado para orientar e atender ao alumnado e resolver as súas dúbidas no proceso de adquisición das competencias da materia. O alumno disporá desta atención personalizada no horario de titorías que para ese efecto será publicado no centro.
Estudo de casos	Tempo reservado para orientar e atender ao alumnado e resolver as súas dúbidas no proceso de adquisición das competencias da materia. O alumno disporá desta atención personalizada no horario de titorías que para ese efecto será publicado no centro.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de exercicios, casos ou supostos sobre contidos e conceptos desenvolvidos na materia	30 A2	B2 C4 D4 B6 C14 D15
Exame de preguntas obxectivas	Exame como proba para avaliar os coñecementos adquiridos polo alumno sobre a materia. A resposta debe ser breve.	30 A3	B3 C10 D1 B5 C19 D15
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame con preguntas extensas de carácter teórico e/ou práctico.	40 A3	B3 C10 D3 B6 C11 D4 C19 D6 D15 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Compromiso ético. Espérase que @ alumn@ presente un comportamento ético adecuado. En o caso de detectar un comportamento non ético (copia, plagio, utilización de aparellos electrónicos non autorizados, por exemplo) considerarase que @ alumn@ non reúne os requisitos necesarios para superar a materia. En ese caso, a cualificación global en o presente curso académico será de suspenso (0,0).

As datas dos exames oficiais, poden consultarse na páxina web do centro: <https://fcomercio.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

García Rodríguez, Manuel (Coord), **Factoría de economía de la empresa**, 1, Pirámide, 2016
Martínez Martínez, C. y Martínez López, MC, **Introducción a la economía de la empresa**, 1, Pirámide, 2016
García del Junco, J.; Palacios Florencio, B. y Espasandín Bustelo, F., **Manual práctico de responsabilidad social corporativa**, 1, Pirámide, 2014
Rauffelet, E., **Responsabilidad, ética y sostenibilidad empresarial**, 1, Addison-Weslwy, 2017
Bilbao Alberti, G. & Caro, J., **Fundamentos de ética empresarial**, 1, Pirámide, 2023

Bibliografía Complementaria

González Domínguez, FJ y Ganaza Vargas, JD, **Fundamentos de economía de la empresa**, 1, Pirámide, 2015
Castells, Manuel et. al., **Otra economía es posible**, 1, Alianza Editorial, 2017
Melé, J.A., **Dinero y conciencia. ¿A quién sirve mi dinero?**, 8, Plataforma Actual, 2014
Girón Sierra, J.M., **Introducción a la inteligencia artificial. La tecnología que nos cambiará para siempre**, 1, Sekotia, 2023
Martinez Avellano, C. & Unigarro Gutierrez, S., **Adecuación ética: un desafío empresarial**, 1, Pirámide, 2023
Diaz Perdomo, Y., **Responsabilidad social corporativa: últimas tendencias**, 1, McGraw Hill, 2022

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Estratexia empresarial e xestión de axudas/V06G270V01606
Creación de empresas comerciais/V06G270V01702

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Economía: Microeconomía/V06G270V01101

Socioloxía: Socioloxía do consumo/V06G270V01105

Outros comentarios

Esta guía docente anticipa as liñas de actuación que se deben levar a cabo co alumnado na materia de maneira flexible. Polo que, poden ser requeridos reajustes ao longo do curso académico promovidos pola dinámica da clase e do grupo de destinatarios real ou pola relevancia das situación que puidesen xurdir. Así mesmo, aportarase ao alumnado a información e pautas concretas que sexan necesarias en cada momento do proceso formativo.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Matemáticas: Matemáticas**

Materia	Matemáticas: Matemáticas			
Código	V06G270V01104			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	García Cutrín, Francisco Javier Alonso Álvarez, José Nicanor			
Profesorado	Alonso Álvarez, José Nicanor García Cutrín, Francisco Javier			
Correo-e	jnalonso@uvigo.es fjgarcia@uvigo.es			
Web	http://moovi.uvigo.gal			
Descrición xeral	<p>A materia Matemáticas, na titulación de Grao en Comercio, ten como función primordial proporcionarlle ao alumnado a linguaxe, os coñecementos e as principais técnicas matemáticas básicas que precisará tanto na súa formación como no exercicio profesional.</p> <p>Ademais, deberá contribuír a desenvolver o razoamento lóxico para a resolución de problemas, a capacidade de análise de datos, a interpretación de resultados e a síntese de conclusións; fomentando en todo momento a participación, a colaboración e o espírito crítico.</p> <p>Para iso, buscarase a comprensión e o manexo dos conceptos e as técnicas fundamentais de álgebra lineal e cálculo; así como a súa aplicación a diversas áreas de estudo.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
C21	CE21. Identificar e resolver os problemas modelizables aplicados ás situacións económicas mediante a aplicación das técnicas matemáticas axeitadas, así como interpretar a solución que proporciona o modelo.
D3	CT3. Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.
D4	CT4. Capacidade de análise e síntese, e pensamento crítico.
D5	CT5. Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos no contexto académico. En especial, para aplicar coñecementos e razoamentos multidisciplinares.
D17	CT17. Atención ao detalle, precisión, motivación pola mellora continua.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Coñecer as técnicas básicas de derivación de funcións reais de variable real e a súa aplicación no contexto económico.	C21	D3 D4 D5 D17
Calcular autovalores e clasificar formas cadráticas atendendo ó seu signo.	C21	D3 D4 D5 D17
Aplicar as nocións básicas e as regras do cálculo diferencial de funcións de varias variables para formular e resolver problemas de optimización.	C21	D3 D4 D5 D17
Argumentar de modo claro e rigoroso, tanto en forma oral como escrita.		D3 D4 D17

Contidos

Tema

Funcións reais dunha variable.

Introdución. Funcións elementais: dominio, límites, continuidade, crecemento.

Derivabilidade: Cálculo de derivadas. Interpretación económica. Máximos e mínimos.

Derivadas de orde superior: Concavidade/convexidade.

Cálculo matricial.

Matrices. Operacións con matrices. Determinantes.

Sistemas de ecuacións lineais.

Autovalores.

Formas cuadráticas. Signo dunha forma cuadrática.

Funcións de varias variables reais.
Optimización.

Introdución. Gráficas, conxuntos de nivel e propiedades.

Derivadas parciais: Cálculo e interpretación. Matriz xacobiana. Regra da cadea.

Derivadas de orde superior. Matriz hessiana.

Convexidade e concavidade. Máximos e mínimos.

Optimización sen restricións. Condicións necesarias e suficientes de 1ª e 2ª orde para a existencia de óptimos.

Optimización con restricións de igualdade. Condicións necesarias, e condicións suficientes.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	26	53
Resolución de problemas de forma autónoma	0	25	25
Seminario	22	33	55
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	16	17

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte dos profesores das liñas xerais dos contidos, teóricos e prácticos, sobre a materia; co obxectivo de facilitar a adquisición de coñecementos por parte do alumnado.
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución de problemas propostos na aula.
Seminario	Nas clases prácticas fomentárase a intervención do alumnado para expoñer as súas dificultades, intervir na resolución das dificultades plantexadas por outros compañeiros, ou en exercicios e cuestións plantexadas polos profesores.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Seminario	Nas clases poderán atenderse as dúbidas que teña o alumnado para o seguimento da materia. Haberá titorías presenciais/online coa utilización dos despachos virtuais e do correo electrónico.
-----------	--

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe				
Resolución de problemas de forma autónoma	Resolución/entrega de exercicios propostos	30	C21	D3	D4	D5	D17

Seminario	Traballo realizado nas clases prácticas	30	C21	D3 D4 D5 D17
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame final	40	C21	D3 D4 D5 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para a cualificación por avaliación continua, é necesario:

- a) obter una nota mínima de 3 puntos (sobre 10) no exame final
- b) asistir con regularidade ás clases teóricas e prácticas

Para o estudiantado que non sexa avaliado por avaliación continua, a cualificación será a que resulte exclusivamente do exame final (100%),

O estudiantado poderá renunciar voluntariamente a avaliación continua en calquera momento sempre que se teña feito menos do 50% das actividades da avaliación continua, ou en calquera outro momento previa autorización do profesorado.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas dos exames oficiais, poden consultarse na páxina web do centro: <https://fcomercio.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Besada, M.; García-Cutrín, J.; Mirás, M.; Vázquez, C., **Cálculo de varias variables: Cuestiones y ejercicios resueltos.**, 1ª Edición., Pearson Educación, 2001

Besada, M.; García-Cutrín, J.; Mirás, M.; Quinteiro, C.; Vázquez, C., **Un mar de matemáticas**, Servicio de Publicacións da Universidade de Vigo, 2016

Sysaeter, K.; Hammond, P.; Carvajal, A., **Matemáticas para el análisis económico**, 2ª Edición, Pearson, 2012

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Socioloxía: Socioloxía do consumo**

Materia	Socioloxía: Socioloxía do consumo			
Código	V06G270V01105			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Vázquez Silva, Iria			
Profesorado	Vázquez Silva, Iria			
Correo-e	ivazquez@uvigo.es			
Web	http://euee.uvigo.es			
Descrición xeral	Esta materia ten como obxectivo fundamental proporcionar ao alumnado os coñecementos necesarios para entender o significado social do consumo así como as lóxicas que subxacen nas diversas prácticas de consumo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código			
B3	CG3. Recopilar, procesar e interpretar información social, económica e xurídica que permitan emitir xuízos sobre temas relevantes no marco do comercio.		
B5	CG5. Adquirir habilidades de liderato, traballo autónomo e en equipa, motivación, flexibilidade, así coma comportamento responsable e ético para desenvolverse convenientemente con todos os axentes que operan na organización e no entorno.		
B6	CG6. Coñecer e comprender distintas realidades económicas, xurídicas, sociais e culturais e adquirir unha visión global e multicultural co fin de orientar as estratexias e operacións hacia mercados tanto nacionais como internacionais		
C3	CE3. Coñecer e saber interpretar a dimensión social da actividade económica, a dinámica das relacións sociais e as distintas realidades culturais que configuran o comercio, a sociedade de consumo e os estilos de vida.		
C8	CE8. Comprender os procesos psicosociolóxicos mediante os cales as persoas aprenden, deciden, se comunican, xestionan as súas necesidades e relacións, negocian, mercan, etc. co fin de desenvolver competencias útiles no ámbito persoal e profesional.		
C14	CE14. Comprender e saber analizar o rol socioeconómico do emprendedor e do directivo profesional, así como saber elaborar un plan de negocio.		
D4	CT4. Capacidade de análise e síntese, e pensamento crítico.		
D5	CT5. Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos no contexto académico. En especial, para aplicar coñecementos e razoamentos multidisciplinares.		
D10	CT10. Comprensión de sistemas sociais, organizativos e técnicos.		
D15	CT15. Compromiso ético no traballo.		

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Recoñecer e analizar a dinámica das relacións sociais e as distintas realidades culturais que configuran o consumo, a sociedade de consumo e os estilos de vida.	B3 B5 B6	C3 C8 C14	D4 D5 D10 D15
Comprender e analizar a evolución do consumo tendo en conta os cambios económicos, políticos, sociais e culturais.	B3 B5 B6	C3 C8 C14	D4 D5 D10 D15
Saber recoñecer e avaliar as bases sociais e culturais do funcionamento dos mercados así como os estilos de vida e as prácticas de consumo, dende a perspectiva de xénero.	B3 B5 B6	C3 C8 C14	D4 D5 D10 D15

Contidos

Tema			
1. Introducción á socioloxía	<ul style="list-style-type: none"> - Obxecto e análise sociolóxica - A reflexividade nas ciencias sociais - Pluralismo metodolóxico 		

2. A sociedade de consumo: emerxencia e consolidación. - Aproximación á sociedade de consumo: conceptualización e contextualización.
- Formación e desenvolvemento da sociedade de consumo de masas.
- Fordismo e posfordismo

3. A Sociedade de consumo no contexto español. Novos suxeitos de consumo: xénero e consumo. - A sociedade de consumo en España
- Os novos suxeitos de consumo.
- Consumo e relacións sociais: relacións de xénero e relacións de consumo. A publicidade e o xénero.

4. A política de o consumo: relacións de poder - Globalización, produción e consumo.
- Desigualdades Norte-Sur.
- Dilemas sobre o consumismo e novos desafíos: emerxencia climática.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	56	83
Estudo de casos	10	15	25
Traballo tutelado	10	30	40
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.
Estudo de casos	Nas clases prácticas realizaranse diversas actividades relacionadas con feitos, problemas, situacións, etc. De cada unha das actividades realizadas entregarase un informe.
Traballo tutelado	O alumnado realizará un traballo sobre consumo a partir do guión que se lle proporcionará ao comezo do curso. O traballo será en grupo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Aclararanse as dúbidas do alumnado relacionadas co desenvolvemento dos temas. As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa.
Traballo tutelado	Realizarase un seguimento personalizado, individualmente ou en grupo reducido, dos traballos. As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa.
Estudo de casos	Resolveranse as dúbidas do alumnado en cada un dos casos propostos. As sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Estudo de casos	Actividade reflexiva sobre a socioloxía do consumo.	20	B3	C3	D4
			B5	C8	D5
			B6	C14	D10 D15
Traballo tutelado	Valorarase a elaboración dun traballo tutelado pola profesora	40	B3	C3	D4
			B5	C8	D5
			B6	C14	D10 D15
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase proba obxectiva sobre todos os contidos da materia.	40	B3	C3	D4
			B5	C8	D5
			B6	C14	D10 D15

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA

É obrigatoria a asistencia ao 80% das sesións presenciais.

Esta avaliación continua realizarase tal e como figura no apartado de Avaliación.

Renuncia á Avaliación Continua: O alumnado pode renunciar a esta avaliación continua presentando un escrito á persoa responsable da docencia. Prazo: 1 mes desde o inicio da actividade docente.

AVALIACIÓN FINAL

O alumnado que non se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliado nun exame final nas datas fixadas polo Centro. Este exame final será unha proba escrita de carácter teórico-práctico na que se incluírán todos os contidos da materia. Representará o 100% da nota final.

Convocatoria de segunda oportunidade: O alumnado que non supere a materia na primeira oportunidade poderá presentarse ao exame final na data fixada polo Centro no seu calendario de exames. Este examen final será unha proba escrita de carácter teórico-práctico na que se incluírán todos os contidos da materia. Representará o 100% da nota final.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alonso, L.E., **La era del consumo**, Siglo XXI, 2005

Bauman, Z., **Vida de consumo**, Fondo de Cultura Económica, 2007

Alonso L.E., **Prácticas económicas y economía de las prácticas**, Libros de la Catarata, 2009

Baudillard, J., **La sociedad de consumo. Sus mitos, sus estructuras**, Siglo XXI, 2009

Bocock, R., **El consumo**, Talasa, 1993

Bourdieu, P., **La distinción**, Taurus, 2006

Lipovetsky, G., **La felicidad paradójica: ensayo sobre la sociedad de hiperconsumo**, 3ª ed., Anagrama, 2016

Marinas, J.M., **Investigar la cultura del consumo**, Síntesis, 2010

Sassatelli, R., **Consumo, cultura y sociedad**, Amorrortu, 2012

Sennett, R., **La cultura del nuevo capitalismo**, 3ª ed., Anagrama, 2008

Arribas Macho, J.M., **Sociología del consumo e investigación de mercados**, UNED, 2013

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Economía española e mundial**

Materia	Economía: Economía española e mundial			
Código	V06G270V01201			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Padín Fabeiro, María Carmen			
Profesorado	García Lorenzo, Iria Padín Fabeiro, María Carmen			
Correo-e	padin@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Economía Española e Mundial é unha materia básica que consta dun total de 6 créditos ECTS, que se corresponden con 150 horas de traballo do estudante, das cales 50 son actividades presenciais, mentres que o resto serán actividades de traballo persoal. Esta materia pretende iniciar ao estudante no coñecemento da Economía Aplicada, comenzando pola análise da Economía Mundial e Española. Trátase de que comprenda o funcionamento e estrutura da Economía Mundial e Española, facendo fincapé, por unha banda, nas diferencias entre Países Desenvolvidos e Países en vías de Desenvolvemento, e por outra banda, na estrutura económica de España. Organízase en Actividades Básicas (AB) e Actividades Complementarias (AC)			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código			
B3	CG3. Recopilar, procesar e interpretar información social, económica e xurídica que permitan emitir xuízos sobre temas relevantes no marco do comercio.		
B4	CG4. Comunicar de modo efectivo, con claridade, concisión e precisión, tanto dentro da organización coma con interlocutores externos en ámbitos nacionais e internacionais.		
C1	CE1. Coñecer e comprender os conceptos fundamentais e a evolución da economía e da actividade empresarial desde unha tripla perspectiva: crecemento económico, cambio estrutural e internacionalización.		
C3	CE3. Coñecer e saber interpretar a dimensión social da actividade económica, a dinámica das relacións sociais e as distintas realidades culturais que configuran o comercio, a sociedade de consumo e os estilos de vida.		
D3	CT3. Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.		
D13	CT13. Capacidade para asumir responsabilidades e involucrarse no traballo.		
D15	CT15. Compromiso ético no traballo.		
D17	CT17. Atención ao detalle, precisión, motivación pola mellora continua.		

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Adquirir coñecementos básicos para entender o funcionamento da economía mundial e española	B3	C1 C3	D3
Manexar a información estatística proporcionada polas fontes estatísticas da economía mundial e de España	B3		D13
Sintetizar a información estatística en indicadores económicos relevantes	B3	C1 C3	
Elaborar e expoñer os resultados, empregando nun nivel básico os programas informáticos de cálculo e realizar gráficos e presentacións	B3 B4		D15 D17
Redactar e sintetizar os resultados anteriores	B3 B4	C1	D3 D13 D15 D17
Someter a contraste e discusión as ideas proporcionadas nas leccións maxistras	B4	C1	D3 D17
Revisar con certa periodicidade a evolución dos resultados acadados			D3 D15 D17

Xestión persoal efectiva entornos de tempo, planificación e comportamento, motivación e iniciativa, tanto individual como grupal

D3
D13
D15
D17

Amosar motivación polocalidade e pola mellora continua

D15
D17

Contidos

Tema

Parte I: Introducción	Os obxectivos básicos e as preguntas relevantes. Organización e método de traballo. Principais conceptos: Crecemento e Desenvolvemento. Fontes estatísticas e bibliográficas.
Parte II. Economía mundial.	Os factores do crecemento económico: estratexias e experiencias. Os elementos estruturais dos Países Desenvolvidos. Características estruturais dos países en vías de desenvolvemento. As teorías do subdesenvolvemento económico. Institucións e relacións económicas internacionais
Parte III. Economía española.	Evolución da Economía Española: Etapas, factores de crecemento e cambio estrutural. A especialización produtiva e comercial. Eficiencia, sustentabilidade e equidade.
Parte IV: A actualidade da economía española e mundial	Temas de actualidade da economía mundial. Temas de actualidade da economía española.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	16	20	36
Prácticas de laboratorio	12	0	12
Resolución de problemas de forma autónoma	0	29	29
Aprendizaxe colaborativa	8	20	28
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	32	42
Debate	2	0	2
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	As sesións maxistrais forman parte das Actividades Básicas da Materia. En cada unha das sesións, o profesorado desenvolverá os contidos do Programa. Tomárase como punto de partida as preguntas destacadas en cada un dos temas, así como os resultados e conclusións que se vaian acadando simultaneamente nas outras actividades docentes relacionadas co tema.
Prácticas de laboratorio	As prácticas de laboratorio forman parte das Actividades Básicas. En cada unha delas o alumnado realizará un exercicio en que deberá aprender a manexar información para o estudo da economía mundial e de España. Con ditos exercicios o estudiantado aprenderá a organizar a información e a sintetizar os datos en indicadores relevantes (PIB, poboación, PIB per cápita, coeficiente de apertura, taxa de actividade, taxa de desemprego, gasto público, produtividade etc.). Iso esixirá a realización de cálculos (taxas de variación, números índice, actualización de variables monetarias, taxas de participación), a súa representación e análise.
Resolución de problemas de forma autónoma	Forman parte das Actividades Complementarias, de carácter presencial ou non presencial, consistentes en probas onde os estudantes demostren a súa capacidade individual para resolver un exercicio de xeito autónomo, sen necesidade de titorización persoal.
Aprendizaxe colaborativa	Actividades varias, realizadas preferentemente en grupos, durante as sesións teóricas, que inclúen a preparación dos temas, procura de información para o debate académico, presentacións de noticias.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	As consultas personalizadas realizananse tanto a través de actividades presenciais (titorías) comonon presenciais. Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a través da Plataforma de Docencia Virtual. Recoméndase ao estudante que acuda regularmente ás sesións prácticas, nas que se fará o seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.
Probas	Descrición

Resolución de problemas e/ou exercicios	As consultas personalizadas realizaranse tanto a través de actividades presenciais (titorias) como presenciais. Cando as dúbidas sexan xeneralizadas, responderase colectivamente a todos os alumnos mediante o envío dun correo electrónico a través da Plataforma de Docencia Virtual. Recómendase ao estudante que acuda regularmente ás sesións prácticas, nas que se fará o seguimento personalizado dos resultados acadados nas diferentes probas de avaliación.
---	--

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Prácticas de laboratorio	Actividades de prácticas que inclúe a realización de cuestionarios e redaccións curtas e/ou informes sobre aspectos concretos da economía española e mundial que teñen como base as fontes principais de datos, cálculos de magnitudes ou indicadores e a súa interpretación facendo uso da análise económica e seguindo un proceso programado e persoal para cada estudante. A asistencia será obrigatoria para poder optar a avaliación continua	30	B4	C1 D13
Aprendizaxe colaborativa	Actividades varias, realizadas preferentemente en grupos, durante as sesións teóricas, que inclúen a preparación dos temas, procura de información para o debate académico, presentacións de noticias. Haberá que ter un mínimo do 50% de asistencias en avaliación continua	25	B4	D15 D17
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realizaranse 2 probas para a avaliación de competencias adquiridas, con predominio de conceptos das prácticas. Poderá incluír preguntas tipo test e outras con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, etc.), así como preguntas curtas de desenvolvemento.	30	B3 B4	C1 D3 D15
Debate	Debate académico na aula teórica, será necesaria a participación nas preparacións do traballo colaborativo e a asistencia ao debate para optar a avaliación	5	B3	D15 D17
Observación sistemática	Valorarase a asistencia e participación nas sesións prácticas e teóricas da materia.	10		D15 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA: Para a calificación por avaliación continua, é necesario asistir con regularidade ás clases teóricas e prácticas, presentando as tarefas propostas

O estudiantado poderá renunciar voluntariamente á avaliación continua en calquera momento senón chega ao 50% das actividades da avaliación continua, ou en calquera outro momento previa autorización do profesorado.

AVALIACIÓN GLOBAL

Para o estudiantado que non sexa avaliado por avaliación continua, a calificación será a que resulte exclusivamente do exame final (100%) .

Na convocatoria de fin de carreira, o exame contará o 100% da avaliación. Compromiso ético. Se espera que @alumn@ presente un comportamento ético adecuado. No caso de detectar un comportamento non ético (copia, plaxio, utilización de aparellos electrónicos non autorizados, por exemplo) se considerará que @alumn@ non reúne os requisitos necesarios para superar a materia. Nese caso, a calificación global no presente curso académico será de suspenso (0,0).

As datas dos exámenos oficiais, poden consultarse na páxina web do centro: <https://fcomercio.uvigo.é/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

José Luis García Delgado, www.leccionesdeeconomía.es,

José Antonio Alonso, **Lecciones sobre economía mundial**, 9788413463971, 10 edición, Aranzadi, 2021

José Luis García Delgado y Rafael Myro, **Economía Española. Una introducción**, 9788413463858, 16 edición, Aranzadi, 2021

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Economía internacional/V06G270V01803

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Economía: Microeconomía/V06G270V01101

Outros comentarios

Para o correcto seguimento da materia é preciso contar con acceso a internet e unha conta de correo electrónico, a utilización da Plataforma de Docencia Virtual e o o manexo de programas informáticos básicos (unha folla de cálculo e un procesador de textos).

Tamén se recomenda nesta Centro, a realización do curso virtual organizado pola Biblioteca "Coñece a Biblioteca e aprende a buscar, avaliar e utilizar a información", dirixido ao alumnado de 1º grao e que ten coma obxectivo que o estudante adquira os coñecementos básicos para buscar, analizar, seleccionar e organizar a información de xeito eficiente, así como utilizar e comunicar a información eficazmente de forma ética e legal.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía: Macroeconomía**

Materia	Economía: Macroeconomía			
Código	V06G270V01202			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Freire Serén, María Jesús			
Profesorado	Freire Serén, María Jesús			
Correo-e	mjfreire@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo/freire-seren			
Descrición xeral	Este curso proporcionase a os alumnos dúas clases de coñecementos. Por unha banda, a comprensión de os problemas macroeconomicos, e por oton, a familiarización de as ferramentas e os instrumentos analíticos que permitan analizar devanditos problemas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	CG3. Recopilar, procesar e interpretar información social, económica e xurídica que permitan emitir xuízos sobre temas relevantes no marco do comercio.
B6	CG6. Coñecer e comprender distintas realidades económicas, xurídicas, sociais e culturais e adquirir unha visión global e multicultural co fin de orientar as estratexias e operacións hacia mercados tanto nacionais como internacionais
C21	CE21. Identificar e resolver os problemas modelizables aplicados ás situacións económicas mediante a aplicación das técnicas matemáticas axeitadas, así como interpretar a solución que proporciona o modelo.
D3	CT3. Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.
D4	CT4. Capacidade de análise e síntese, e pensamento crítico.
D5	CT5. Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos no contexto académico. En especial, para aplicar coñecementos e razoamentos multidisciplinares.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
	A2	B6		D4
	A3			D5
	A4			
	A5			
	A2	B3	C21	D3
	A3			D4
	A4			D5

Contidos

Tema	
Tema 1. Introducción	1.1 A macroeconomía 1.2 Os datos macroeconómicos
Tema 2. O moi longo prazo	2.1 Os feitos do crecemento 2.2 Modelos de crecemento 2.3 Convergencia
Tema 3. O curto prazo	3.1 O mercado de bens 3.2 Os mercados financeiros 3.3 Políticas económicas

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	52	77
Resolución de problemas	22	22	44
Exame de preguntas obxectivas	0.5	12	12.5
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	15	16
Observación sistemática	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral con apoio de material audiovisual e introducción de preguntas aos estudantes. A finalidade desta técnica é transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe dos principais conceptos da materia.
Resolución de problemas	Metodoloxía que permite ao alumno aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico, tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións magistarles. O obxectivo desta técnica é alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.

Atención personalizada**Avaliación**

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas	Exames con probas de resolución de problemas e exercicios. Durante o desenvolvemento do cuadrimestre realizánsense probas que valerán até un 40% e a nota do exame final pesará un 60% da nota final	35	A2 B3 C21 D3 A3 B6 D4 A4 D5 A5
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación incluírá tamén preguntas tipo test e verdadeiro/falso	15	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Nas probas expostas nos exames o alumno deberá xustificarse a partir dun desenvolvemento razoado sobre a materia cursada	40	
Observación sistemática	A asistencia activa e a participación en clase formará parte tamén da avaliación	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A nota final da materia constará de dous bloques. Por unha banda, o exame final que valerá un 40% da nota (4 puntos) e doutra banda, a avaliación continua que pesará un 60% da nota final (4 puntos).

Exame final: Haberá un exame final que se realizará na data oficial establecida no calendario de exames.

Avaliación continua: O 60% da nota obterase mediante a avaliación continua do alumno, obtida a partir das notas das probas que se farán o longo do curso, incluída a asistencia activa que pode valer ata un 10% da nota final

Nas convocatorias extraordinarias a nota de avaliación será a obtida no exame final.

Aqueles alumnos que renuncien á avaliación continua deberán comunicalo expresamente e por escrito aos profesores antes de realizar a primeira proba de avaliación continua. Para estes alumnos, a nota final da materia será a que obteñan no exame final; exame que no devandito caso, valorarase sobre 10 puntos.

As datas dos exames oficiais, poden consultarse na páxina web do centro: <https://fcomercio.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información**Bibliografía Básica**

Mankiw, G, **Macroeconomía**, 8ª Edición, Bosch, 2012

Krugman,P, y R. Wels, **Fundamentos de economía**, 4º-5º, Editorial Reverté, 2022

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Fundamentos de contabilidade**

Materia	Empresa: Fundamentos de contabilidade			
Código	V06G270V01203			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Sáez Ocejo, José Luis			
Profesorado	Sáez Ocejo, José Luis			
Correo-e	jocejo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo da asignatura es dar a coñocer los fundamentos metodolóxicos da Contabilidade para que comence a súa formación nesta materia. O contido da asignatura, e de un modo introductorio, van a aportar o alumno os instrumentos básicos para levar a cabo a xestión empresarial, ofrecendo información de tipo económico-financiero necesaria para unha toma de decisións coherente e fiable. Esta asignatura supón una peza moi relevante no aprendizaxe e comprensión do sistema de información da empresa. Se inicia coa formación contable a nivel básico, en relación cos aspectos relativos ao proceso contable e elaboración de estados contables que forman as contas anuais. Para elo se proporcionarán os coñecementos básicos metodolóxicos da contabilidade, para comenar coas normas elementais de valoración. Esta asignatura é a base sobre a que se asentará a seguinte asignatura: Contabilidade Financeira que se impartirá en el 2º Curso.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código				
B1	CG1. Adquirir coñecementos de xestión, das técnicas instrumentais, así como dos elementos máis avanzados e innovadores no estudo da actividade comercial para a súa utilización no comercio.			
B2	CG2. Aplicar os coñecementos adquiridos ó desempeño da súa futura labor profesional, desenvolvendo as capacidades conceptuais e operativas dos futuros directivos e xestores do negocio no contexto dunha economía globalizada, dinámica e suxeita a un proceso de cambio e anovación constante.			
B3	CG3. Recopilar, procesar e interpretar información social, económica e xurídica que permitan emitir xuízos sobre temas relevantes no marco do comercio.			
B5	CG5. Adquirir habilidades de liderato, traballo autónomo e en equipa, motivación, flexibilidade, así coma comportamento responsable e ético para desenvolverse convenientemente con todos os axentes que operan na organización e no entorno.			
C4	CE4. Coñecer os obxectivos, funcións e técnicas instrumentais dos diferentes subsistemas das organizacións, así como as relacións existentes entre eles desde unha perspectiva de enfoque de sistemas.			
C6	CE6. Saber localizar, seleccionar e analizar a información e coñecer as variables que interveñen no comercio interior e internacional, co fin de orientar o deseño e implantación da estratexia e a xestión operativa do comercio.			
C20	CE20. Saber deseñar e organizar o sistema contable, así como aplicar as normas de recoñecemento e valoración co fin de obter información útil para usuarios externos e internos			
C24	CE24. Aplicar as ferramentas informáticas e os conceptos e técnicas estadísticas, contables, financeiras e de marketing para a xeración e interpretación de informes e a planificación e xestión integral: funcións da cadea de subministrados e entrega ao cliente, xestión do risco comercial, xestión contable e financeira, entre outros, mediante ferramentas tales como as tecnoloxías web, os xestores de bases de datos, a transmisión electrónica de datos, o comercio electrónico, os CRM ou os sistemas integrados.			
D1	CT1. Habilidades de comunicación oral e escrita, tanto nas linguas oficiais da súa Comunidade como na lingua estranxeira elixida (inglés, francés ou alemán).			
D3	CT3. Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.			
D4	CT4. Capacidade de análise e síntese, e pensamento crítico.			
D5	CT5. Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos no contexto académico. En especial, para aplicar coñecementos e razoamentos multidisciplinares.			
D6	CT6. Capacidade para tomar decisións e resolver problemas.			
D8	CT8. Capacidade para liderar e traballar en equipo.			
D12	CT12. Creatividade.			
D18	CT18. Capacidade reflexiva sobre o propio traballo.			

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Coñecer os fundamentos básicos e *metodolóxicos para o deseño e organización do sistema contable, así como a aplicación das normas de recoñecemento e valoración co fin de obter información útil para a toma de decisións para usuarios internos e externos	B1 B3	C4	D3 D5
Capacitar ao estudante para a procura, análise, síntese e interpretación da información contida nas contas anuais	B2	C6 C20	D1 D3 D12 D18
Capacitar ao estudante para resolver problemas de forma creativa e innovadora, tanto a nivel individual como en equipo	B5	C24	D4 D6 D8 D12

Contidos

Tema	
1. Introducción	Concepto e evolución Entidades e suxeitos sobre os que informar División da contabilidade Requisitos da información contable
2. O Patrimonio	Estados contables básicos Patrimonio e balance Inventario Masas patrimoniais O balance; o seu equilibrio e clasificación en masas patrimoniais.
3. Técnica contable; a conta	Xustificación *Terminoloxía e tipoloxía Funcionamento contas de balance. Razoamento contable
4. O resultado contable; o seu determinación	Empresas de servizos, comerciais e industriais A determinación de o resultado; fases.
5.O ciclo contable	Apertura Operacións do exercicio Balance comprobación Determinación resultado e regularización Peche Estados contables de sínteses. Contabilidade e lexislación mercantil.
6. Normalización contable; o *PGC	Normalización contable Estrutura e contido do *PGC Marco conceptual Normas de rexistro e valoración Contas anuais Cadro de contas Adaptación do cadro contas á clasificación funcional do balance Definicións e relacións contables.
7. Definicións e relacións contables. (*I)	Existencias; clasificación Valoración das existencias Modelo de funcionamento
8. Definicións e relacións contables. (*II)	Compras e descontos en compras Vendas e descontos en vendas. Gastos de transporte. Modelo contable do IVE
9. Definicións e relacións contables. (*III)	Gastos de persoal. As insolvencias de tráfico; métodos para a *contabilización da deterioración.
10. Definicións e relacións contables. (*IV)	Operacións con efectos comerciais: o desconto de efectos e a xestión de cobro. Problemática contable dos envases e embalaxes. Provisions

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	27	4	31
Resolución de problemas	19	33	52
Resolución de problemas de forma autónoma	0	64	64
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte de o profesor de os contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de un traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver por o estudante.
Resolución de problemas	Exposición e resolución, por parte de o profesor, de exercicios que ilustran a parte teórica explicada, fomentando a discusión en o aula sobre propostas alternativas de solución.
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades en a que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados con a asignatura. O alumno debe desenvolver a análise e resolución de os problemas e/ou exercicios de forma autónoma, tanto a nivel teórico como práctico.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividades na que se formulan durante o curso a través da realización de probas e exercicios relacionados coa materia, tanto a nivel teórico como práctico. O alumno debe desenvolver a análise e resolución de cuestións, problemas e/o exercicios de forma autónoma tanto presencial como semipresencial. O estudante entregará e realizará o 100% das probas previstas pola coordinación da materia	20	B1 B2 B3 B5	C4 C6 C20 C24	D1 D3 D4 D5 D6 D8 D12 D18
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen cuestións, preguntas e exercicios sobre aspectos concretos da materia. Os estudantes deben responder en base aos coñecementos adquiridos sobre a materia. Estas probas xorden dos Traballos tutelados e da resolución de problemas de forma autónoma levados a cabo durante o período de docencia. Realízanse 2 ao longo do curso, segundo o proceso de avaliación continua, independentes das convocatorias oficiais. Valor de cada proba 40%.	80	B1 B2 B3 B5	C4 C6 C20 C24	D1 D3 D4 D5 D6 D8 D12 D18

Outros comentarios sobre a Avaliación

Modalidade A (Avaliación continua)

Aqueles alumnos que sigan o proceso de avaliación continua, deberán presentarse obrigatoriamente a 2 probas sobre os contidos teórico-prácticos da materia, obtendo para poder superar a mesma unha cualificación mínima de 5, [cada proba valórase cun 40%]. Se superan ambas as probas estarán eximidos da realización dunha proba final segundo o previsto no calendario oficial [convocatoria ordinaria e/o extraordinaria].

A cualificación final obterase do proceso de avaliación anteriormente descrito na presente guía. Para iso, ademais, ha de xustificar o 100% da resolución de problemas de forma autónoma realizadas ao longo do curso de forma presencial e/o semipresencial, ademais superar as 2 probas antes citadas.

Aqueles alumnos que seguindo o proceso de avaliación continua, non se presenten á proba final (tendo dereito de facela, por non superar as dúas probas da materia de contido teórico-práctico) serán cualificados como "Non Presentado". Calquera estudante ten dereito a renunciar á avaliación continua, facéndoo expresamente ata a 3ª semana de docencia, de forma irreversible.

No caso que algún estudante supere 1 proba e a outra non (da resolución de problemas e/o exercicios) e sempre que xustifícase o 100% de probas de "Resolución de problemas de forma autónoma" aplicaráselle para a nota na acta da súa avaliación global o proceso de avaliación continua presente, cualificándolle coa menor cualificación entre a citada media e suspenso.

Para a convocatoria extraordinaria (xullo) se seguiron durante o curso o proceso de avaliación continua, a cualificación final obterase do proceso de avaliación anteriormente descrito na presente guía.

Para o seguimento e cualificación da modalidade A (avaliación continua) o/a estudante ha de xustificar un 70% de asistencia presencial obrigatoriamente computando tanto as sesións teóricas como prácticas, condición que se manterá para optar á realización das probas citadas de "Resolución de problemas e exercicios" ao longo do curso. En caso contrario avaliaráselle pola modalidade B (Avaliación non continua).

Modalidade B (Avaliación non continua)

Aqueles alumnos que non sigan o proceso da avaliación continua, terán dereito a examinarse da materia nun exame final nas datas establecidas polo centro, cunha puntuación de 0 a 10 puntos, debendo obter unha cualificación mínima de 5. Alternativamente pódese renunciar explicitamente á avaliación continua solicitándoo por escrito ao profesor da materia, antes da 3ª semana de docencia, situación que será irreversible.

Os alumnos que concorran á segunda convocatoria extrarodinaria (xullo) deberán realizar o exame oficial final da materia na convocatoria extraordinaria establecida polo centro, cunha puntuación de 0 a 10 puntos, debendo obter unha cualificación mínima de 5.

Os estudantes que seguindo o proceso de avaliación non continua, non se presenten ás convocatorias oficiais serán cualificados como "Non Presentado"

OUTRAS CUESTIÓNS DE AVALIACIÓN

A condición de que o ou a estudante superase a materia segundo os criterios antes descritos, sumarase á nota que obtivese un máximo de 1 punto pola participación en actividades internas ou externas que eventualmente teñan lugar durante o cuadrimestre en que se imparta a materia, e que o profesorado desta materia considere de interese. Poderá tratarse de actividades organizadas polo centro, a universidade, ou outras entidades, como visitas a empresas, charlas, mesas redondas, conferencias, talleres, seminarios, ou similares.

Para iso, o profesorado da materia comunicará previamente ao alumnado polos medios habituais (en horas presenciais ou por outros medios habilitados) aquelas actividades nas que a participación supoñerá un incremento da nota. Bonificarase a participación en cada actividade con 0,25 puntos, e ata un máximo de 1 punto; en calquera caso a nota final da materia non poderá superar o máximo de 10.

O alumnado deberá achegar algún documento acreditativo da súa participación en cada actividade que desexe que se lle contabilice nos prazos indicados pola persoa que coordine a materia. No caso de actividades organizadas polo centro, este encargarse de recompilar a devandita información e trasladala ao profesorado.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Saez Ocejo, José L., **Fundamentos de contabilidad financiera**, Andavira, 2ª edición, 2023

Sáez Ocejo, Jose Luis, **Casos prácticos de Fundamentos de Contabilidad Financiera**, Edit. Andavira,

ICAC, **Plan General de Contabilidad de Pequeñas y Medianas Empresas y criterios contables específicos para microempresas. R.D. 1515/2007 de 16 de noviembre y Adaptación al R.D. 1159/2010**, Ediciones Pirámide, 2022/2023

Bibliografía Complementaria

Elisabeth Bustos Contell, **Matemáticas financieras en el nuevo PGC**, Ediciones Pirámide,

José Luis Sáez Ocejo, **Antología del Disparate contable (Con solucionario)**, Andavira Editores,

J.L.Wanden Berghe y E. Fernández Daza, **Introducción a la Contabilidad**, Edit. Pirámide, 2021

García Benau, M.ª A.; Vico Martínez, A., **Introducción a la Contabilidad Financiera**, Edit. CEF, 2021

Arquero Montaña, José Luis; Jiménez Cardoso, Sergio y otros, **Introducción a la Contabilidad Financiera**, Edit. Pirámide, 2021

E. Albelda Pérez, y L. Sierra G., **Introducción a la Contabilidad Financiera. Ejercicios Básicos**, Edit. Pirámide,

Lazcano Benito, Laura. Muñoz Orcera, Rafael. Márquez Vigil, Javier, **Fundamentos de Contabilidad financiera**, McGrawHill, 2021

Porcuna Enguix, Luis, Vela Bargues, José Manuel y Porcuna Enguix, Rubén, **Fundamentos de contabilidad financiera**, Pirámide, 2022

Vela Bargues, j.M., **Fundamentos de contabilidad financiera**, Pirámide, 2021

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Contabilidade de custos/V06G270V01401

Contabilidade financeira/V06G270V01301

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Empresa: Matemáticas comerciales/V06G270V01102

DATOS IDENTIFICATIVOS**Empresa: Fundamentos de mercadotecnia**

Materia	Empresa: Fundamentos de mercadotecnia			
Código	V06G270V01204			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Rodríguez Daponte, María del Rocío			
Profesorado	Cabanelas Lorenzo, Pablo Rodríguez Daponte, María del Rocío			
Correo-e	rocio@uvigo.es			
Web	http://http://faitic.uvigo.es/			
Descrición xeral	O obxectivo é conectar ó alumnos cos aspectos básicos da mercadotecnia que lle permitan coñecer e comprender o mercado e os consumidores da empresa. Asimesmo se lle proporcionarán os coñecementos necesarios para deseñar un programa de marketing e capacitalo para a toma de decisións comerciais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código			
B5	CG5. Adquirir habilidades de liderato, traballo autónomo e en equipa, motivación, flexibilidade, así coma comportamento responsable e ético para desenvolverse convenientemente con todos os axentes que operan na organización e no entorno.		
C8	CE8. Comprender os procesos psicosociolóxicos mediante os cales as persoas aprenden, deciden, se comunican, xestionan as súas necesidades e relacións, negocian, mercan, etc. co fin de desenvolver competencias útiles no ámbito persoal e profesional.		
C26	CE26. Saber empregar as habilidades persoais, actitudes e coñecementos adquiridos no contexto académico mediante a simulación de situacións reais dla práctica profesional e a través do contacto coa realidade empresarial que proporcionan as prácticas de empresa.		
D1	CT1. Habilidades de comunicación oral E escrita, tanto nas linguas oficiais da súa Comunidade como na lingua estranxeira elixida (inglés, francés ou alemán).		
D3	CT3. Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.		
D4	CT4. Capacidade de análise e síntese, e pensamento crítico.		
D5	CT5. Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos no contexto académico. En especial, para aplicar coñecementos e razoamentos multidisciplinares.		
D6	CT6. Capacidade para tomar decisións e resolver problemas.		
D7	CT7. Capacidade de escoita activa, comunicación non verbal, persuasión, negociación e presentación.		
D8	CT8. Capacidade para liderar e traballar en equipo.		
D9	CT9. Tolerancia. Capacidade para apreciar diferentes puntos de vista.		
D10	CT10. Comprensión de sistemas sociais, organizativos e técnicos.		
D11	CT11. Capacidade de adaptación a novas situacións.		
D12	CT12. Creatividade.		
D13	CT13. Capacidade para asumir responsabilidades e involucrarse no traballo.		
D15	CT15. Compromiso ético no traballo.		
D16	CT16. Iniciativa.		
D17	CT17. Atención ao detalle, precisión, motivación pola mellora continua.		
D18	CT18. Capacidade reflexiva sobre o propio traballo.		

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Habilidades de comunicación oral e escrita, tanto nas linguas oficiais da súa Comunidade como na lingua estranxeira elixida (inglés, francés ou alemán).	C8 C26	D1

Capacidade de aprendizaxe, traballo autónomo e planificación e organización do traballo.		D3 D4 D5 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18
Capacidade para aplicar os coñecementos teóricos e prácticos adquiridos no contexto académico. En especial, para aplicar coñecementos e razoamentos multidisciplinares.		D4 D5 D7
Capacidade para liderar e traballar en equipo.	B5	D6 D8 D9 D15 D16 D18

Contidos

Tema	
I. Introducción. Concetos xerais de marketing. 1. Concepto e contido do marketing	1.1 O marketing como filosofía e actividade 1.2 Natureza e alcance do marketing 1.3 A orientación da empresa cara o mercado 1.4 A dirección dunha campaña total de marketing. O plan de marketing 1.5 A xestión do marketing na empresa
II. Marketing Estratéxico. 2. Información comercial	2.1 A necesidade da información na xestión de marketing 2.2 O sistema de información de marketing 2.3 Concepto, contido e aplicacións da investigación comercial 2.4 Fases da investigación comercial
3. Segmentación e posicionamento do mercado	3.1 Concepto e utilidade da segmentación 3.2 Proceso de segmentación 3.3 Técnicas de segmentación 3.4 O posicionamento no mercado
4. Comportamento de compra dos consumidores	4.1 O comportamento do consumidor 4.2 Enfoques de comportamento do consumidor 4.3 Factores que afectan ó comportamento do consumidor 4.4 O proceso de decisión de compra
III. Marketing Operativo: Estratexias Comerciais. 5. Produto.	5.1 Concepto de produto 5.2 Clasificacións de produto 5.3 Decisións sobre o produto individual 5.4 Decisións sobre a liña de produtos 5.5 Ciclo de vida do produto 5.6 Proceso de desenvolvemento de novos produtos
6. Prezo	6.1 Concepto de prezo 6.2 O proceso de fixación de prezos 6.3 Estratexia de prezos
7. Comunicación	7.1 A comunicación 7.2 A decisión de comunicación 7.3 Comunicación de masas 7.4 Comunicación personal ou personalizada
8. Distribución	8.1 A canle de distribución 8.2 As funcións da canle de distribución 8.3 O deseño da canle 8.4 A xestión da canle 8.5 A distribución física ou loxística

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	25	27	52
Estudo de casos	22	44	66
Exame de preguntas obxectivas	2	15	17
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	15	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición dos conceptos teóricos e / ou prácticos. A participación dos estudantes é necesaria nos conceptos desenvolvidos en cada sesión.
Estudo de casos	Casos reais, lecturas, análise de actuacións empresariais, debates, etc. A resolver en grupo ou individualmente.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Estudo de casos	Resolución de dúbidas dos alumnos en relación a algún aspecto da materia (contido, traballo e / ou prácticas), proporcionando orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de xeito presencial, solicitando unha titoría, o non presencial a través do correo electrónico ou do campus remoto.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de dúbidas dos alumnos en relación a algún aspecto da materia (contido, traballo e / ou prácticas), proporcionando orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de xeito presencial, solicitando unha titoría, o non presencial a través do correo electrónico ou do campus remoto.
Exame de preguntas obxectivas	Resolución de dúbidas dos alumnos en relación a algún aspecto da materia (contido, traballo e / ou prácticas), proporcionando orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Esta actividade desenvolverase de xeito presencial, solicitando unha titoría, o non presencial a través do correo electrónico ou do campus remoto.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Asistencia activa ás clases teóricas e presentación dun traballo relacionado co temario.	10	
Estudo de casos	Lecturas, casos, exercicios, etc. en materia. Os estudantes deben presentar solucións baseadas no razoamento coa información dispoñible e interpretar os resultados.	20	B5 C26 D1 D3 D4 D5 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18
Exame de preguntas obxectivas	Proba/s para a avaliación das competencias adquiridas, con predominio de conceptos teóricos. Podes incluír preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro / falso, de elección múltiple, etc.), así como preguntas curtas, numérico ou de proba.	40	D3 D4 D5 D6 D7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba / s para a avaliación das competencias adquiridas, con predominio de conceptos das prácticas. Podes incluír preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro / falso, de elección múltiple, etc.), así como preguntas curtas, numérico ou de proba.	30	D3 D4 D5 D6 D10 D12 D17

Outros comentarios sobre a Avaliación

Avaliación continua O curso Fundamentos de Marketing segue un sistema de avaliación continua. Para estes efectos, as prácticas e / ou traballos que non se suben á plataforma de teledocencia NON se consideran entregados, se os profesores habilitan unha entrada ou carpeta para iso, no seu defecto, se non se entregan en papel. NON se permiten as entregas fóra de prazo. Será necesario acadar unha nota mínima nas distintas probas de avaliación continua da materia para sumar a nota as distintas probas realizadas.

Avaliación NON continua Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudiantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que avaliará tanto os coñecementos teóricos como prácticos impartidos na materia. O alumnado debe comunicar esta elección ao coordinador/a de a materia antes do 28 de febreiro. Os alumnos/as deben aprobar o exame fixado na data oficial que poderá ser máis completo que o exame en avaliación continua.

Segunda oportunidade Os alumnos en avaliación continua realizarán o exame oficial, ao que se engadirá a nota obtida nas prácticas e outro traballo que se puido facerse. Os alumnos que optasen pola avaliación non continua teñen que aprobar o exame oficial. En todos os sistemas e oportunidades o aprobado será un 5 sobre 10.

Importante: Calquier evidencia de traballo/s plagiado/s ou copiado/s supondrá unha calificación de suspenso nas dúas convocatorias.

As fechas dos exames oficiais, poden consultarse na páxina web do centro, <https://fcomercio.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Philip Kotler, Gary Armstrong, **Principios de marketing**, 17ª, Pearson Educación, 2018

Bibliografía Complementaria

Gary Armstrong, Philip Kotler, María Jesús Merino, Teresa Pintado, José María Juan, **Introducción al marketing**, 3ª, Pearson Educación, 2011

Roger A. Kerin et al., **Marketing**, 13ª, McGraw Hill, 2018

Miguel Santesmases Mestre et al., **Fundamentos de marketing**, 2ª, Pirámide, 2018

Philip Kotler, Gary Armstrong, **Fundamentos de marketing**, 13ª, Pearson Educación, 2017

Encarnación González et al., **Manual práctico de marketing**, 1ª, Pearson Educación, 2014

Philip Kotler, Hermawan Kartajaya y Iwan Setiawan, **Marketing 3.0 : [cómo atraer a los clientes con un marketing basado en valores]**, 4ª, Lid, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Mercadotecnia estratéxica/V06G270V01403

Mercadotecnia internacional/V06G270V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Empresa: Principios de xestión responsable/V06G270V01103

Socioloxía: Socioloxía do consumo/V06G270V01105

DATOS IDENTIFICATIVOS**Estatística: Estatística**

Materia	Estatística: Estatística			
Código	V06G270V01205			
Titulación	Grao en Comercio			
Descritores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Luaces Pazos, Ricardo			
Profesorado	Luaces Pazos, Ricardo			
Correo-e	rluaces@uvigo.es			
Web	http://faitic.uvigo.es			
Descrición xeral	Materia introdutoria a análise de datos da actividade comercial.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
C6	CE6. Saber localizar, seleccionar e analizar a información e coñecer as variables que interveñen no comercio interior e internacional, co fin de orientar o deseño e implantación da estratexia e a xestión operativa do comercio.
C21	CE21. Identificar e resolver os problemas modelizables aplicados ás situacións económicas mediante a aplicación das técnicas matemáticas axeitadas, así como interpretar a solución que proporciona o modelo.
C24	CE24. Aplicar as ferramentas informáticas e os conceptos e técnicas estadísticas, contables, financeiras e de marketing para a xeración e interpretación de informes e a planificación e xestión integral: funcións da cadea de subministros e entrega ao cliente, xestión do risco comercial, xestión contable e financeira, entre outros, mediante ferramentas tales como as tecnoloxías web, os xestores de bases de datos, a transmisión electrónica de datos, o comercio electrónico, os CRM ou os sistemas integrados.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Saber analizar desde o punto de vista estatístico os datos que proporciona a actividade económica- empresarial	C6 C21 C24
Saber aplicar modelos probabilísticos para a interpretación das distintas variabeis económicas.	C6 C21 C24

Contidos

Tema	
TEMA 1. Análise de datos do comercio	1.1 Estatística descriptiva. Frecuencias, gráficas. 1.2 Medidas de posición 1.3 Medidas de dispersión 1.4 Medidas de forma 1.5 Medidas de concentración
TEMA 2. Números índices	2.1 Índices simples 2.2 Índices complexos 2.3 Estudo de diversos Índices
TEMA 3. Correlación e regresión.	3.1 Correlación 3.2 Regresión lineal, Mínimos cadrados. 3.3 Bondad do axustamento 3.4 Regresión non linear.
TEMA 4. Evolución temporal	4.1 Análise de series temporais. 4.2 Medias móbiles 4.3 Índices de variación estacional. 4.4 Métodos de suavizados exponenciais.
TEMA 5. Principais distribucións de probabilidade	5.1. Distribucións discretas 5.2. Distribucións contínuas. 5.3 Teorema Central do Límite.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais

Lección maxistral	26	53	79
Prácticas con apoio das TIC	22	48	70
Observación sistemática	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición con axuda de diverso material impreso ou proxectado dos principios teóricos da materia.
Prácticas con apoio das TIC	Utilización de programas informáticos de estatística para a análise de datos do comercio.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Titorías presenciales o titorías a distancia en situacións excepciónais provocadas pola COVID-19 (despacho virtual,faitic,...) previa concertación de cita.
Prácticas con apoio das TIC	Titorías presenciales o titorías a distancia en situacións excepciónais provocadas pola COVID-19 (despacho virtual,faitic,...) previa concertación de cita.
Probas	Descrición
Observación sistemática	

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Lección maxistral	Probas escritas para comprobar o coñecemento e comprensión dos conceptos	40	C6 C21 C24
Prácticas con apoio das TIC	Avaliación da capacidade de análise de datos mediante programas informáticos de tratamento de datos.	40	C6 C21 C24
Observación sistemática	Asistencia e participación	20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN 1ª OPORTUNIDADE:

AVALIACIÓN CONTINUA: A avaliación continua levarase a cabo ó longo do período lectico de acordo coas probas e porcentaxes explicitadas anteriormente

AVALIACIÓN GLOBAL: Os alumnos que renuncien á avaliación continua no prazo establecido polo Centro deberá examinarse dun exame final (teórico e práctico de ordenador) do conxunto da materia na convocatoria oficial publicada polo Centro.

AVALIACIÓN 2ª OPORTUNIDADE:

Os alumnos deberán examinarse dun exame final (teórico e práctico de ordenador) do conxunto da materia na convocatoria oficial publicada polo Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

PEÑA,D, ROMO J., **INTRODUCCIÓN A LA ESTADÍSTICA PARA LAS CIENCIAS SOCIALES**, MC GRAW-HILL,
 CANAVOS, **PROBABILIDAD Y ESTADÍSTICA**, MC GRAW-HILL,
 MARTIN GUZMAN-MARTIN PLIEGO, **CURSO BÁSICO DE ESTADÍSTICA ECONÓMICA**, AC,
 MARTIN PLIEGO- RUIZ MAYA, **ESTADÍSTICA I: PROBABILIDAD**, AC,
 QUNTELA, A., **ESTADÍSTICA FÁCIL CON HOJA DE CÁLCULO**,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Mostraxe aplicada á investigación de mercados/V06G270V01303

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Matemáticas: Matemáticas/V06G270V01104
